

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI HETILAP

<p>Megjelenik minden hétfőn. ELOFIZETÉSI ÁR: egész évre 8 K., fél évre 4 K., negyed évre 2 K., egy hónapra 1 K. Egyes szám ára 16 fillér. Nyilvánt. sora 40 fillér</p>	<p>Felölős szerkesztő és laptulajdonos: Dr. NAGY BÉNI ügyvéd.</p>	<p>SZERKESZTŐSÉG: Dr. Nagy Béni ügyvéd irodája Csikszeredában, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.</p>	<p>KIADÓHIVATAL: „Székelység” könyvnyomdája Csikszeredában, hová a hirdetések, nyilvánt. közle- mények, előfizetési pénzek stb. küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetési díjak olcsón számítanak.</p>
--	---	---	---

A jövő képe.

Csikszereda, jan. 10.

A napi lapok komolyabb részénél az új pártalakulások szüksége immár állandó róvat lett. Egyik a 48-as függetlenségi zászlót lobogtatja, a másik a közgazdasági fejlődés szükségét hirdeti, a harmadik a radikálizmusban látja a megváltást, a negyedik ismét vallási harcot akar, úgy hogy az ember most már igazán nem tudhatja, csakugyan komolyan pártalakulást kívánnak-e vagy pedig tulajdonképpen egy komplikáció akar lenni a mostani helyzet felismerhetlené tételére, hogy azalatt az áruló-párt tovább garázdálkodhassék.

A 40 éves tapasztalásból, de leginkább a közel multból annyit már bizony tudunk, hogy nekünk csak a szabad, amit Bécsből engednek. Ez a szigorú valóság, minden egyéb csak tervezés, melynek kitétele soha sem érlelődik meg, csak csalóka ábránd, mi arra jó, hogy legalább tűnő képekben lássuk vágyaink eredményét, de hogy komoly ember higgadt számítással valamely kihozandó eredménynek alapjául vegye, arra már elégtelenek.

A tigris ketrecének vasbordáit da-

rabról darabra ismeri, látja, tudja, hogy azok tartják őt fogva, de azért rekesztét egyre kerüli, egyre próbálgatja, hátha valahol rést lehetne törni. Így vagyunk mi is Magyarországon, állandóan tervezünk, sőt konspirálunk is, visszasírjuk szabadságunkat, függetlenségünket, de a vasborda nem enged, morogva meglunyázkodunk ereje előtt, azután feledünk, s a rekesz gyengeségeinek tanulmányozását elől-ről kezdjük.

Pártalakulás! ugyan mire való e haszontalan időve sztegetés? hogy egymást bosszantsuk, hogy egymást kinevessük! S jó szerencse ha még ennél maradnánk, de a legtisztább, legbecsületesebb törekvésnek hazaárulás a neve, ha egymás számárságainak nem tömjenezünk, ha egymás léha formuláinak himnuszt nem zengünk. Pártalakulás! ugyan mire való ez az abszurd felülletés, ki ellen, vagy mi ellen alakuljunk? talán azért, hogy a képviselőházban egymás szemébe a legpokrócabb gorombaságokat mondjuk, az elnöki emelvényt összetörjük, egymást az országházból kidobjuk. — Erre megalakulhatunk, tömörülhetünk s felgyürközve munkába állhatunk, hogy Fabricius egy dézsa vízzel nyakon öntsön, mert higyjétek meg a

pártszervezkedésnek csak ez az egy eredménye lesz.

Mig a császári találkozások napirenden vannak, mig a nagyhatalmi szövethatások hármast négyes alakban állani fognak, mig a nemzetek nagyobb része uszályhordozója lesz az egyeduralomnak, mig az államhatalom a vallási és nemzetiségi törekvések csomópontjait magánál nem összpontosítja, mig az oktatás és népnevelés belteresebb nemzeti irányt nem cserél, addig Magyarországon pártalakulásról szó sem lehet, vagy a nap heve hervasztja le, vagy a fagyos dér csipi meg az arra vonatkozó törekvéseket, egésséges pártalakulást összehozni hálátlán törekvés leend.

Az összes mozgolódások között legmegfigyelendőbb volna az a pártalakulási irány, mely a közgazdasági fejlődés emelését vette fel programjába, mert ezen a téren annyira el vagyunk maradva, hogy a nyugati kultúr államok mosolyogva nézik nekünk a végzettségünket. — Azonban e két maradásunk okait pártalakulás nélkül lehet és kell eltávolítani. Meg kell ismernünk, hogy a haladásnak bölcsője a társadalmi ténykedés, nevelője a szorgalom és éltető eleme a józan megfigyelés. Itt a pártalakulás sem azért nem szükséges, hogy a kor-

mány támogatása életre hívassék; nem, mert első esetben a politika kikerülhetlen, második esetben pedig a kormány irányítása elmaradhatlan s mindkettő a fejlődés megbénításával jár, hanem szükség ahhoz egy oly kitértő józan törekvés, mely a felvett céltól ne engedje magát letéritetni semmi érdekért. Ezt pedig a párt-szervezetben nem lehet elérni, nemcsak azért, hogy a kérdésben a vezetőség felfogása nem dominálhat, hanem főleg azért, hogy az összehozott érdek-csoportok soha sem egyöntetűek.

Fájdalom ebben is, mint mindenben ott van az állam részesedési érdeke, s ez az érdek a nagyhatalmi törekvésben annyira követelő, a belserveszet pazarságai miatt annyira kielégíthetetlen, hogy az igyekezetet nemcsak megszüntetné, hanem egyenesen tétlenségre utalja.

A föld méhe forrongásban van, a militarizmussal harcot akar az anarchizmus, s mindkettőt lefegyverezni törekszik az államgó béke. Ezzel sajnos a győzelemre nincs kilátás, s így a két ő elem összemerközése kikerülhetlen. Ez persze talán évszázadok fejleményétől függ, s nekünk ez áramlatban nincs más kilátásunk, mint a körtáncot ismét és ismét újra kezdeni tűrni, fáradni és bizni.

A „SZÉKELYSÉG” TÁRCÁJA.

Epizód

az 1848-1849. szabadságharc idejéből.

Irta Dr. DEKÁNI ANTAL.

Boldogult apám beszélt el egyszer nekem az alábbi történetet. Első része az 1848-ban oly szerencsétlen sorsú Zalatna városában történt, a második pedig egyik legkegyetlenebb oláh néptribunnak: Dobra Péternek csufos végéről szól. Kicsinyke, jelentéktelen dolog az egész, de egy homokszem ez is hazánk történetének ezeréves épületéhez, melyért kár volna, hogy a felejtés országutjába beletaposodjék.

1848. okt. 23-án Zalatnát az oláhok felégették, lakóit részint magában a városban, részint menekülés közben Oláhpreszkánál néhány szerencsés kivételével kegyetlenül legyilkolták. Ez embertelenségnek főszerzője és az egész megszállás vezetője Dobra Péter nevű oláh néptribun, azelőtt éppen a zalatnai bányahivatalnak volt irnoka, de midőn változtak az idők, lecsapta a tollat és oláh népvezérnek ment.

Még irnok korában szerelmes lett egyik zalatnai kisasszonyba. De Lukács Róza, — mert így hívták a leányt, a volt pénzügyminiszter nagypjának, Lukács Józsefnek sehogy sem akarta viszonozni

érzelmeit. Nem szívesen vette a Péter udvarlását és atyja sem adta volna a kis irnokocskához egyetlen leányt.

Az udvarló azonban nem hagyott fel a reménnyel és minden visszatásítás után még nagyobb hévvel ujtotta meg az ostromot. Kiltört a forradalom s Péterből nagyhatalmu tribunnt teremtett, ki élet-halál ura lett most az oláhjai kaszájától remegő, védtelen zalatnai magyarságnak: Lukács Józsefnek és családjának élete is az ő akaratától függött és elhatározta a szerelmes tribun, hogy kiaknázza a sors által nyújtott előnyöket.

Elment Lukácsékhoz s ajánlatot tett, hogy adják hozzá Rózát, akkor jót áll érte, hogy senki sem fogja bántani a házat. A szegény leánynak mit volt tennie egyebet, mint hogy megmentse magát és családját, feláldozta boldogságát és beleegyezett, hogy menyasszonya lesz Dobrának.

A boldog völegény meg is tartotta szavát. Fegyveres oláhokat állított a Rozák háza elé megtiltotta, hogy oda bárki is belépjen, vagy a benlevőknek bármi bántódás essék. A menyasszony pedig most midőn ily áron megmentette magát és családját a biztos haláltól, az üldözött magyarokra gondolt. Hívására sokan húzták meg magukat házuknál az oláhok üldözése elől Majdnem százán szorongtak itt már napok óta és Rózának, a sok menekült megmentőjének és a sebesültek dongos ápolójának nagy gondot okozott az, hogy

miként tudja őket ellátni, mert már nagyon fogyatékán volt minden a háznál. Három hosszú nap telt el ez alatt, ki sem mozdulhatott, mert az oláhok megölték volna; végre megérkezett lóhalálában egy Lukács Györgye nevű becsületes oláh ember, a sárdi kocsáros és azt az örömhirt hozta, meg van tiltva a további gyilkolás és és rablás; — ekkor aztán a megmentettek is nagy hálaikadások közöt odahagyhatták a Lukács-házat. Az önfeláldozó menyasszony most már csak addig érezhette magát szabadon, mig völegénye, akit most még százszor jobban megvetett, utána nem jön, akkor majd be kell váltania adott szavát és férjhez kell menni Zalatna elpusztítottjához. De a megmentett magyarok hála-imája mégis felhatolt az égig és soha sem lett ez ember felesége, mert az sohasem jött utána. A könyörületes tett hire pedig a legmagasabb helyre is eljutott és két év múlva Ferenc József-renddel jutalmazták meg Lukács Rózát.

Ez volt az egyik történet. Egy leány hős tette és egy férfi gyávasága; a férfinak további sorsa azonban még érdekel. Miért nem jött hát el Dobra Péter az ő menyasszonya után.

Abrudbányán vagyunk 1849. januárjában. Most érkeztek ide a honvédek s velük együtt Zalatna elpusztítója, mint fogoly. Tudja, hogy számára nincs kegyelem, a hadi törvényszék mindenesetre halálra fogja ítélni. Ideiglenesen egyik házban vették

Dobrárt őrizet alá. Egyik őrében régi barátjára Fűzi Samura ismerve, megpróbálta még egy utolsó kísérletet lenni a menekülésre. Beszédbe ereszkedett a honvéddel és igyekezett rábírni, hogy engedje elmene-külni. Fűzi, kinek testvérét éppen Dobráék gyilkolták meg, hajlani látszott a fogoly esdekléseire, sőt midőn ez elárulta neki, hogy Zalatna utcájában milyen helyen rejtette el a magyaroktól rabolt drágaságokat, bele is egyezett a szökésbe.

Ejjehe ismét őt állították a fogoly ablaka alá. Közös megegyezés szerint az adott jeltre Dobra ki is mászott ablakán és ovatosan tovább akart lopózni, de Fűzi irtalmatlanul lelőtte. Az örök hármast „állj ki vagy!” kiáltása és a lóvész zaja csakhamar oda csöditette az egész őrséget s ekkor látták, hogy a tribun agyonlőve fekszik az udvar közepén. Fűzit kérdőre vonták ő azzal meglehetőzdött, hogy foglya meg akart szökni és így kötelessége volt utána löni. Bár kissé különösnek tetszett a dolog, de nem firtatták tovább, az hogy Dobrárt börtönén kívül találták meg, valószínűvé tette Fűzi előadását s különben is előbb-utóbb csak hallállal bűnhődött volna a tribun.

Fűzi kereste is a megjelölt helyeken az elrejtett kincseket, de úgy látszik foglya nem beszélt igazat, mert semmit sem tudott találni. Ezzel aztán még jobban nyugtathatta lelkiismeretét, hogy adott szava ellenére nem hagyta foglyát élve elmenekülni. Ezért nem tudott Dobra Péter eljönni menyasszonya után.

Szervezzük Erdélyben a magyar társadalmat.

— Irta: László Gyula. —

Az erdélyi részeken a magyar-ság sorsa iránt aggódni nem szünhetünk meg. Kevesebben vagyunk és szervezetenélőbbek, mint az ellenségként köztünk élő nemzetiségek. E gyöngegségünket tudják és számon tartják. A hol kisebb számban él a magyar, ott sikerrel folytatják a beolvasztás politikáját. Elősorolhatatlan azon vidékek száma, hol a magyarok oláhokká lettek.

Még ma is tart ez a folyamat. Oláh vidékeken minden magyar beszél oláhul. Még az urak is, a földbirtokosok, a hivatalnokok nyelvükön szólnak hozzájuk, mert ők nem beszélnek magyarul, nem akarnak megtanulni.

Harminc év óta a magyar földbirtokra vetették magukat. „Kie a föld, az azé ország.” Kiterjedt ügyügyi hálózattal bíró pénzintézetek készsége adják a kölcsönt a magyar birtokra. Minden oláh pap és tanító szolgálja ezt a célt öntudatosan és lelkiismeretesen.

A nemzetiségi pénzintézetek fűgőbbek mint a miénk, olcsóbbak is, s akik velük összeköttetést tartanak fenn, azt mondják, hogy előzékenyebbek is. De nagy ára is van ennek. Az árverésre kerülő birtokokat megveszik. Tiszta számítás. A beadódott birtokok bizonyos százaléka árverés alá jut. Éveken és évtizedeken át sok magyar birtok felett ütök meg a dobort. S ha az ők kezükbe jut, az magyar kézre vissza nem kerül. A legkönnyebb és legolcsóbb módja ez a szerzésnek. A hány birtok ily uton eladódik, annyi magyar család pusztul el. Ami annyit tesz, hogy ők foglalnak, mi meg lassan meghódolunk.

Félelmetesen nagy erőt képvisel az összetartásuk és a fegyelmességük. Ha valamit ma elhatároznak, holnap a legutolsó havasi taluban is megtudják, egyformán megértik és követik, urak és parasztok, vének és ifjak. Nem akad ki ellene vétsen. S a mi háborgunk, veszekedünk, egymás megalázásában és tönkretételében a rogyásig fásaszjuk magunkat, vagy nyugalmas klikkek sáncaiban szemet hunyva meghuzzuk magunkat, addig ők alapjait vetik meg a kultúra, a közgazdaság, és a faji társadalom fejlődésének. Amíg mi a tultengésig viszsűk emberek társadalmi megkülönböztetését és végig sértegetjük a tömeg népet, amely törzsét és erejét alkotja e nemzetnek, úgy annyira, hogy az kivándorol vagy a szocializmus karjaiba veti magát és onnan liheg bosszút mindenki ellen aki ur, aki vagyonos és diplomás, azalatt ők szervezik és kiterjesztik a nemzetiségi összejövetelek intézményét, hol esztendőről-esztendőre találkozót ad egymásnak ur és paraszt.

Az ily fényvel megtartott nemzeti ünnepnek részese mindenki, még nők is. Ezrei a küldötteknek külsőleg is dokumentálják, hogy imponáló faj-erőt alkotnak. A nők szépségükkel és

ékszereikkel emelik ennek a keretnek a díszét. A komoly tanácskozások mellett időt szentelnek a mulatságoknak is, de az is mindenben magán viseli a faji jelleget. A színjáték, a dal, a tánc, a ruha minden nemzeti Tüntettek mindenben.

Mi is tartunk székely gyűlést. A miénk tart egy napig, az övék egy-két hétig. A miénken ott vagyunk néhányan, ismert alakok. Mindig ugyanazok. Akik szokva vagyunk a részvételenséghez. munkánk lebecsüléséhez. S bár égeli lelkünket, megpirítja arcukat a léha megszólás, a csufondarósságnak válogatott hangja a társaságnak helyben hagyó mosolygása, ott virrasztunk tovább is e nagy, súlyos kérdés felett és keressük az eszközöket, hogy lehetne a mi társadalmunkat öntudatra ébreszteni és belevinni a komoly, tervi szerű nagy nemzeti munkába.

Mert minket az állam meg nem ment, sem írott törvény, sem intézmények meg nem védnek a nemzetiségek előnyomulásával szemben, aminek végcélja Erdélyt elhódítani Magyarországtól. Haladnak is már e cél felé. Feltartóztatni nem tudta az állam. Ha mi tovább tétlenkedünk, ki lehet számítani, hogy egyszer itt urra lesz felettünk az idegen, a kérlelhetlen, a bosszuálló ellenség, amely a magyarral szemben kegyelmet nem fog gyakorolni. Megmutatta 48-ban.

De egy véletlen európai politikai konstelláció még idő előtt is kockára adhat minket.

Nekünk ugyanazokhoz az eszközökhöz kell nyulnunk, amelyek a kik próbálták a amelyek, mint lajcsok váltak. Ne resteljük okulni a példán, ha az ellenség is mutatja azt. Henrik német császár eltanulta a népet zaklató megtanulta harci fogásait s azután megverte a magyarokat. Miért ne tanulnánk most mi az ellenségtől?

Társadalmi uton, szervezett erővel és tervszerű munkálkodással számhatunk csak szembe. Mi kevesebben vagyunk, de az intellektuális erő a mi részünön sokkal nagyobb. Több a képzett, a művelt emberünk, erősebb a polgárságunk, intelligensebb a népünk jelentékenyebb az anyagi erőnk is. Még mindig vagyonosabbak vagyunk. Kezünkben a hatalom s velünk az állam. Ehhez csak megértés és jóakaratt kell. A jóakaratot könnyű fölkelteni, de az egyetértés megteremtése erős munkát kíván. Nem is jutunk e tekintetben előbbre, amíg a mindent az államtól váró és mindent az államra hárító közvélemény meg nem változik. Ezt a lerozsdásodott felfogást azonban a kicsi befolyású „székely mentők” megváltoztatni nem fogják. Egyedül a kormány fordíthat rajta. Az ő parancsa, vagy méltányos érdeklődése oda terelheti népünket a társadalmi munkához. Ha eltúrte meggyökeresését ennek a felfogásnak most segítsen irtani is amennyire lehet. Ha a kormány jónak és szükségesnek mondja a társadalmi munkát, akkor a tekintetével mindig a feléje forduló nagyközönség is célszerűnek és hasznosnak fogja vallani. S ha még méltányolja is az e téren való fáradságot, akkor mihamar megsoka-

sodik a közérdek szolgálatában a munkálkodók tábora. A tehetség és munkára készség e téren keresi érvényesülését.

Én is kormányhoz fordulok. Ehhez a kormányhoz, mely új nyomokon indult s rendszert változtatni van hivatva. És arra kérem adjon bátorítást és erőt a Székely társaságokba tömörülő, ma még kicsiny társadalmi szervezetnek. Ne kéasen vele. Mert ez az utolsó kísérlete a társadalom önzetlen munkásainak.

Ha éreztetni fogja a kormány a társadalmi munka iránti érdeklődését s ha csupán csak erkölcsileg támogatja — mondom addig míg a jelenlegi közfelfogás megváltozik, — akkor mi megkeressük a mentő munka eszközeit is.

Magukra hagyatva gyöngék vagyunk. Apró körülmények akasztanak munkánkban: féltreértés, a hiúság, az önzés, amelyek hamarabb megtalálják fölfelé az utat és mind gátlói annak, hogy itt a nemzeti társadalmi cselekvés nyugalmas ösvényére találjon.

Akiknek fáj Erdély sorsa s elég merészek fölvenni egy és más irányban a harcot, azok a nagy feladat előtt s a nagy ellentállás mellett hamar kimerülnek. Meggyöngül energiájuk és elvesztik hitüket. Ki tud valakit felmutatni, aki ebben a küzdelemben ne tört volna le?

És ismét visszatérek arra, hogy rajtunk a jelen viszonyok között mégis csak a kormány segíthet, de állítom, hogy ezzel könnyíteni is fog magán. Ismerje el a székely társaságokat, vagy más akármelyik, akármilyen nevezetű társadalmi szervezetet nemzeti tényezőnek s gyakoroljon meg erősödésükig figyelmet és érdeklődést.

Amíg felülről nem jön komoly intés, addig vegetálás a mi életünk, a nemzetiségek nagyra nőtt társadalmi szervezetével és erejével szemben.

A vármegyei magánjavak ügyészi állásáról.

A vármegyei magánjavak részére törvényhatóságilag rendszeresített új ügyészi állásra vonatkozólag leérkezett a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter döntése. Bár ennek az állásnak rendszeresítését ő kezdeményezte, bár a rendszeresítésnél követendő elveket ő állapította meg és a törvényhatóság azt minden alaposabb kritika nélkül elfogadta, úgy látszik hogy időközben igen megváltozott a nézete. Határozatában ugyanis teljesen mellőzi a végleges rendszeresítést; kimondja, hogy az állás ideiglenességét és a megválasztott új ügyészt figyelmeztetni rendeli hogy a mennyiben a módosítás alatt álló magánjavak szabályzataiban az ügyészre vonatkozólag más, a mostanított eltérő intézkedés történnék, az esetben a megbizottság nem hat év elteltével, hanem a módosított alapszabály és szabályzatok jóváhagyása napján jár le.

Kimondja továbbá, hogy a megbizott ügyész a magánjagorlatban a vármegye magánjagoraival üzleti összeköttetésben álló egyéntől ügyvédi meghatalmazást nem vállalhat el.

Hát ez mind szép. Mi is legalább ennyit elakartunk érni és elismeréssel honoráljuk, hogy a miniszter urnak legboldogabb belátása időközben a mi javunkra, némileg megváltozni méltóztatott.

Mindent elhiszünk neki, mert mi a könnyen hívő jóhiszeműek balga csoportjához tartozunk. Azt az egyet azonban — megengedi nekünk, ha nem isszúkh el, — hogy a miniszter urnak belátása és bölcsessége önmagától térdült volna meg. E megváltozott véleménynek emberi számítás szerjnt fenn kellett volna forognia akkor is mikor az állás rendszeresítését kezdeményezte és nem kellett volna bevárnia dr. Nagy Béni ily tárgyú felelőzését.

Ez a felelőzés, melyet lapunk egyik számában már ismertettünk, teljesen a miniszter urnak javult véleményét tartalmazza és mégis megcsik az a szinte hihetetlen és megmagyarázhatatlan dolog, hogy a határozat végén kijelenti a miniszter ur, miszerint a felelőzést figyelembe nem veszi.

Ha ehhez még figyelembe vesszük, hogy e kérdésben csupán csak ez a felelőzés adatott be, önkénytelenül elfogja az emberi a csendes mosoly, hogy a miniszter ur míg egyrésztől szives volt a felelőzés értelmében a vármegyével jótéteményt gyakorolni, másrésztől bátor volt a felelőzésben felhozott eszméket s a j a t j a k é n t előlni. Mindenesetre azért, mert restelte volna, hogy valakinek vele szemben igaza lehessen.

Nehogy azonban valaki azt higgye, mintha sajnálnók a miniszter urnak előterjesztett okos dolgokat. Mindenki onnan szerzi be szükségletét, ahol van. Minket mindössze azaz ösztönös hiánya lep meg, melyilyen vég-eredményében igen kicsiny dolognál a mai rendszer fényes dicsőségére megtörténhefik.

Elmondottuk pedig mindezeket azok okulására, a kik nem akarják a mindenható és szükséges kormány szekerét tolni. Ezeknek soha sem fog igaza lenni még akkor sem, ha tényleg az van, mert akkor elveszik az illetőtől. Ha pedig elvették, akkor tiszta dolog, hogy többé nem az övé. Éljen az új kisajátítási rendszer!!!

KÜLÖNFÉLÉK.

— Az erdélyi református püspök-vasztás. Az erdélyi ref. egyházkerület igazgatótanácsa február 18-át jelölte ki a püspökvasztás időpontjával. Legerősebb és legtevékenyebb pártja Jancsó Lajos marosujvári lelkész nagyenyedi esperesnek van, de a többi három jelölt: Bodor János szászvárosi első lelkész, Kenessey Béla teológiai igazgató és Bartha Dezső szilágysági esperes mögött is jelentős tábor áll.

— Esküvő. Hutiray Lukács Gyula m. kir. honvéd főhadnagy folyó hó évi 4-én vezete oltárhoz Szevera Feodort Budapest.

— A csikszeredai erdőtanácsos jubileuma. Bensőséges szép ünnepség folyt le hétőn Csikszeredában Zareczky Pál erdőtanácsos, a csikszeredai erdészeti hivatal közszeretben és közbecsülésben álló főnöke ünnepelte szolgálatának 25 éves jubileumát. Ez alkalomból az összes csik-megyei erdészek, továbbá a brassói és háromszéki erdőhivatalok főnökei személyesen tisztelegtek a jubilánsnál, akit egyébként az egész intelligencia elhalmozott a jókívánatok özönével.

— Kinevezés. A király a honvédség tartalékába Dóczy Kálmán drt hadnagygyá nevezte ki.

— Szerencsés vadászat. Gyimeskö-zéploki Antal József hatalmas anyamedvét ejtett el Csobános havasában. Az elejtett vad bórét 3 bocscsal az alispáni hivatalnál bemutatva, hol az értők járó szokásos díjak kiutalványoztattak.

— Közgyűlés. A csikszeredai Íparos Ifjusági Onképzőkör f. évi január hó 19-én saját helyiségében tartja rendes évi közgyűlését a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkár és gazda jelentése. 3. A 1907. évi zárszámadás előterjesztése. 4. A könyvtárnok jelentése. 5. Tisztviselői választása. 6. Indítványok.

— Készülnek hazra a magyarok. A ma

rosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarához sűrűn érkeznek levelek romániai székely iparosoktól, olyanoktól is kik 20—30 éve élnek kint, mint önnálló mesterek, olyanoktól is, akik ott születtek. E levelek telve vannak panasszal. A székelyek által fölnevelt román iparos generáció leszorítja a magyarokat, a kormány is olyan törvényt alkotott, mely többé-kevésbé kizárja az „idegeneket” a vállalatokból. Ezzel a kérdéssel komolyan kellene foglalkozni, míg székelyeinknek kevés vagyontáruk ki nem fogy. Most még nem üres kézzel jöhetnek, később ha mindentől kifognak, nehezebb lesz a visszatelepítés.

— **Visszatért kivándorlók.** Maros-Tordavármegye régi járási közönségének Amerikába vándorlása újabb keletű. Legtöbben ez év őszén mentek neki a nagy utnak. De meg sem állhattak Amerikába, amint érkeztek, azonnal visszafordították őket. A múlt héten 20 ilyen szerencsétlen ember tért vissza. Elkötvetélték vagyontáruk az utazásra s most megtörtén, elcsigázottan átkozzák, aki őket elcsábította.

— **Szerkesztő változás.** A marosvásárhelyi VIII-ik évolyamban megjelenő Székely Világ című társadalmi lap szerkesztését új évtől fogva László Gyula iparkamarai II-od titkár vette át. Az idei I. szám — melyből mi is vettünk át közleményt — élénk és tartalmas. Csikszentmihályi Sándor Kálmán, ismert székely írónk, aki a lapot alakította s kezdettől fogva ritka buzgósággal szerkesztette, visszalépett a szerkesztéstől s csak a lap tulajdonjogát tartotta meg.

— **Vassvillával fenyegetőző oláh pap.** Lengyel Julia tanítónőt kinevezték az ozorai román iskolához, hol a napokban jelentkezett Bentilovics Gusztáv iskolai igazgatónál. Az igazgató rendbe találta az okmányait és bevezette az osztályba. De alig kezdte meg a tanítást, reá tört Conopán Honor oláh pap. — Kisasszony, förmédt rá indulatosan — ön itt nem taníthat. Ez román iskola, ön pedig magyar tanítónő. De tudok románul is — válaszolt Lengyel Julia. — Mindegy — mondotta a pap. — Csak román tanítónőnek engedjük meg a tanítást. És ha akárhányszor ide ide van kinevezve, itt nem fog tanítani. Ha még egyszer bemei tenni a lábát ebbe az épületbe narasztaim vassvillával kergetik ki. Megtette? Lengyel Julia e brutális támadásra zta az iskolát, elpanaszolta baját az zatonak, de az vem is segíthetett rajta. znt a nagybecskereki tanfelügyelőségre, zhol előadása természetesen óriási felhábo- rodást keltett. A tanfelügyelőség nyomban intézkedett, hogy Lengyel Julia visszatér- hessen Ozorára és folytassa a tanítást. A szolgabíró, ha kell csendőrokkal is megfogja akadályozni a tanítás zavarását.

— **Székely fiúk elhelyezése.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara által inasokul fölvevett marostordamegyei fiúk dec. hó 30-án áztak el Csikba és Háromszékre. Szomorú dolog, hogy a határszélen a kivándorlás és a nagy erdő- üzemek miatt az iparosok nem kapnak inasokat és innen kell a szükségletet pó- tolni, írja a Székely Világ. Mi ehez csak úgy röptiben annyit pótlunk, hogy az agyon boldogított székely ifjúságnak már mindene van, nem kell neki egyéb, csak napjára egy pakli hetes dohány s állandó szabad ivás. Amit politikai nyelven úgy hívunk, hogy szabad dohány termelés és kisűst. Aki ezenfelül még valami munkát is kívánna tölük, az vagy pip, vagy ur, vagy vén számár, aki neki halálos ellen- sége. — A székelymentés csodálatos eredményre jár.

— **A tehénész tizparancsolata** egy francia állatfolyóirat szerint a következő: 1. fejjünk gyorsan, 2. fejjünk ki teljesen, 3. fejjünk mindig ugyan azokban az órák- ban, 4. fejjünk keresztben, 5. fejjünk szeli- den, 6. használjuk mind az öt ujjunkat, nem pedig a hüvelyk és mutató ujját, 7. fejjünk háromszor napjában, a friss borjas teheneket pedig négyszer, 8. a fejést ne szakítsuk félbe, 9. kezeinket és a tőgyet tartsuk tisztán, 10. fejés alatt a tehén körül teljes csendet és nyugalmat tartsunk fenn.

— **A legelők haszna és fontossága.** Minden állattenyésztő igen jól tudja, hogy minő megbecsülhetlen kincset képeznek a legelők az állattenyésztésre és mégis sajnosan tapasztaljuk, hogy ott, ahol még ugynevezett közös legelő területek vannak, azok vajmi kevés, mondhatnók semmi gondozásban nem részesülnek. A legtöbb helyen a lőtörékvés odairányul, hogy azok a közös legelőterületek mieelőbb fölös- tassanak, pedig a jól gondozott, kellően fentartott és helyesen kihasznált legelő- terület összes állatneimeinknek a legtermésze-

tebb táplálékot nyújtja. A szabadban való mozgás megerősíti, acélossá teszi a növe- dék állapot izmait és előnyös befolyást gyakorol az állatok egészségi állapo- tára is.

CSARNOK.

Tisztás hegyorom, sziget..

(Folytatás.)

Meg-megcsendült még a dal a me- szesügből, s aztán elhalt végképen. És nekem úgy tetszett, mintha még sohasem hallottam volna ezt az éneket, pedig bizony m. ir százszor is volt részem belőle. Ámde amott idegenbe hangzott föl a dal, itt pedig az édes otthonában, szülőföldje kis ta- vának partján, erdei ölében, árnyas berkek hűs bokrai között.

— És mintha finom fonalak sodródtak volna keblem belsejébe, melyeket, mint egy kantele húrjait, hajlítgatott, hangolga- tott, pöngögtetett valami láthatatlan szel- lemli kéz. És azonképpen, a hogy hango- lódtak, új, ismeretlen dallamokba keztek olvadozni. A környezetnek és a saját lel- kemnek csendes öröme, gyönyörűsége csendült meg bennük. Nem tört ki nagy hévvel-lobbal, hanem csak ott maradt, hogy enyhítessen, melengessen. Apródon- kint fölolvadoztak megkérgesült keblemben a csomók, és a világ olyan szép volt, az emberek jók, szelidek, és én magam — csüggedten boldog.

A mint meredekebbre hágtam a ka- paszkodó uton és a látóhatár mind jobban távolni láttam körülöttem, úgy éreztem mintha az ősi álladozóhegyre kapaszkodnám a hol magától gyúl ki ma este a teremtés dicsőségére az áldozati oltárok lúze, és a hol halk zsolozsmát énekelnek a leáldozó naphoz. A mint a szürkelet a fák közé lopózkodott, mintha megszentelte volna ott a helyeket, és a kicsiny tisztás az erdő szívében, mely mellett a út is tisztessé- gűdán elkerült, olyan volt éppen, mint egy titokzatos szent kesztyve.

Már szántóföld sarkallott az erdő ol- dalába. Már ott volt a pajta s a sövény- kapu. Komondor ugatott az udvar felől. Már látszott a füstös kunyhó gerince és a kutás a rozsföldön túl a halom tetejé- be, a felhőtlen ég boltozatán. A trágya ott füstölgött a kert közepén. A mint tova-lé- kedtem mellette, egy-egy percze itt-ott lobbort is vetett. Az egész nyáj pihent kö- rülötte. A kolompos is ott kérődzött nagy csöndesen; horpadt kolompjának nyelve egyszer-mászor véletlenül odaütődött az oldalához és csöndített egyszer-kétszer, másodsor már nagyon halkan.

A háznak vén volt a képe és helyen- kint bedülőfélben. Sűrű berkeny-cserjés nőt a füstös kunyhó megett. Két ütött-kopott vén malomkő terpeszkedett garádcső két oldalán a sövény alján. Egy árva lélek sem mutatkozott az egész telken. Az istálló padlá- sának félig nyitott ajtaja feketén tátongott; hátára füles bagoly volt szegve. Az udvar közepén kiszáradt Szt-Iván-nyír meredezett s egyik ágán valami fehér rongy libegett. A pitvar palló-deszkái inogtak lépteim alatt, s magam se tudom, hogy-hogy nem, de egyszerre csak lábujjhegyem kezdtem lépe- getni, hogy sarkam ne kopogjon.

Üres volt a nagy szoba is. Letültem egy kicsinyég a padra a langyos estho- mályában. Ugyan hová lehetett az egész háznép? Csak hallgatóztam meg hallgatóz- tam, miglen a nagy csöndesség maga kez- dett csengeni a fülemben, s aztán ezt hall- gattam.

Vége emberi lélek jelent meg a szoba ajtajában.

— Van itt tán valaki idegen?

— Van itt valaki.

Közelébb jött, hogy jobban szmügyre vegyeni egy vén anyóka. A ház népe felibe

oda volt kaszálni, más felibe rozst aratott a sás-rét mellett. Mem maradt más a ház tájkán csak ő, a vén háziasszony és egy szolgálóleány.

Vacsorát kértem és éjjeli szállást. El- vitt a nagy udvari szobába, asztalt terített és elibém tett vaját, kenyeret és tejet. Aztán elszedte az asztalt, megágyazott és jó éj- szakát kívánt.

A nagy régi módi fali óra lustán, álmosan jótromba tokjában. Úgy látszott a képin, hogy csak méri, méri az időt hi- degen, közönyösen, sietség nélkül mintha már réges-rég óta torkig volna véle.

A nap már jó ideje, hogy elnyugo- dott, és a két legmagasabb csúcs közt sá- padozott még az esthajnalpir széle. A ház a halom legletején volt, és mindenfelől vad erdő környékezte. Helylyel-közzel az erdők setét mélyéből, a folyók kanyargós ágyából és a tavak széles tükrekből már fe- hér köd szállott fölfele.

(Folytatás köv.)

Répatí viz

naponta friss töltésben kapható:

Nagy Gyulánál.

Vadászok figyelmébe!

Fegyverek, revolverek 30—50 szá- zalékkal olcsóbban kaphatók nálam, mintha másutt részletfizetésre vá- sárolna. Kérje ingyen és bér- mentve legújabb árjegyzékemet.

Halászlati, vadászati, torna, vívó és egyéb sportcikkekben ál- lományok dus raktár.

FÖLDESI L.

fegyver és sportcikkek üzlete.

— Budapest, VIII. Rákócy-ut 6. —
Naponta 100 csomagot küldök.

Mielőtt személy-, jelzalog

Pénzkölcsönért

bárhová fordulna, kérje díjmentese- sen tájékoztatót

Meller L. Egyed cégtől

Budapest, IX., Lónvay-u. 7.

— Telefon Interurbán 46—31. szám. —

Ügynökök

felvételnek sorsjegyek és törvényesen ki- állított részletek eladására. Havi jövede- lem 200—550 korona. Valuta Bank rész- vénytársaság Budapest, Váci-körút 48.

Fizetés mellett egy jó családból való fiu

nyomdász-tanulónak

fölvétetik lapunk könyv- nyomdájában.

Keresünk ügyes képviselőket

kik a **gazdaközönséggel** állandó ösz- szeköttetésben állanak.

Ajánlatok a „Műtrágyát értékesítő szövetkezet” címére Budapest V. Fördö- utca 8. küldendők.

Levelezőlapok

fényképlenyomatuak

nagy és szép választékban kaphatók

Szoboda Miklós kereskedésébe

A tüdőbaj minden

eseteiben a SCOTT-féle Emulsio azonnal használható. A SCOTT-féle Emulsio nem- csak a beteg testrészeket gyógyítja, hanem egészséget és erőt kölcsönöz az egész szervezetnek.

A SCOTT-féle Emulsio specifikus megbízható szer

mindennemű tüdőbaj

ellen és nemcsak biztos szer, hanem a legolcsóbb is. Nagy- foku gyógyító- és táp-creje an- naó tulajdonítható, hogy előál- litásához a legfinomabb, leg- tisztább és leghatásosabb anya- gokat, melyek egyáltalán besze- rezhethők, veszik, továbbá azon tulajdonságának, hogy az eredeti felülmulhatatlan SCOTT- féle előállítás mód folytán nemcsak izletes, hanem rendki- vül könnyen emészthető is.

Egy eredeti üveg ára
2 K 50 fillér.

Kapható a gyógyszerárakban

Az Emulsio vá- sárlásánál a SCOTT-féle módszer végé- gyű — a halász- gyt — kérjük figye- lembe venni.

Az Agrár Takarékpénztár R. T.

MAROSVÁSÁRHELYT

Csikszeredai Fiókinézete

elfogad az időszerint takaréketétet

5% kamatozás mellett

A 10% tőkekamat-adót az intézet sajátjából fizeti.

Csikszereda, 1907. nov. 15.

Az Igazgatóság.

A készlet gyorsabb eladhatása miatt Caspari Frigyes és Társai (Medgyes Nagy-Küküllőmegye)

FAISKOLÁI

leszállított áron ajánlják összes faiskolai cikkeiket, u. m.: ma- gonoz, kömágu és csontár gyü- mölcsfákat, pószmété és ribiszko cserjéket, málnákat, földiepret, diszcserjéket, gyümölcsfa vado- nokokat, sövénynek valói, túlevelü fákat, rózsákat stb.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Iroda áthelyezés.

Goldberger A. V. cég tisztel- tel értesíti m. t. ügyfeleit, hogy 35 év óta fennálló

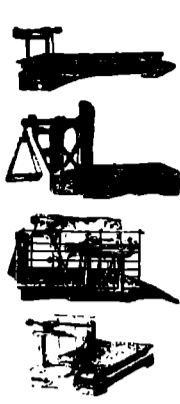
hirdetés irodáját

(jelenleg Budapest, IV. Váci-utca 20. sz.)

páti gyógysavanyúvíz,
 ita friss töltésben kapható Niszelt
 ic és Testvére kereskedésben
 Csikszeredán.

Porcellán Puder
 csak akkor valódi,
 ha az Amerikai Porcellán Puder Rész-
 vénytársaság hivatalos védjegye rajta
 van. Ugy mindenemü amerikai
 kozmetikai cikkek, mint amerikai arc
 Habcrém ára 4 korona. Urhölgyek
 szappan 1 korona 50 fillér.
 A puder eredeti csomagolásban 5
 és 3 koronás dobozban van forgal-
 lomban. Mintakövet ára 30 fillér,
 melyen a Chicágó olvasható, az
 nem valódi.
 Mindenemü kül- és beltoldi Hlat-
 szerek kapkátok :
FEKETE VILMOS illatszertárában

HESZ-féle
mérlegek

ipari, gazdasági hasz-
 nálatra, mint: sze-
 kér-, marji-, raktár-
 százas, tizedes és
 tolosúlymérlegek.
 Elismert kitünő el-
 sörendű gyártmány,
 mely valamennyi
 megküldött kiállí-
 tásán legmagasabb

díjban részesített

HESZ VIKTOR

I. Erd. hidmérleggyára Nagyszében
 Árlapok ingyen díjmentesen küld.

Legjobb bevásár- lási hely Szeredába	POTOTZKY PÁL NŐI ÉS FÉRFI DIVATÖZLETE FÖTÉR. CSIKSZEREDÁN. FÖTÉR.	Legjobb bevásár- lási hely Szeredába
Legujabb férfi és női divatcik- kek, pap- lan, cipő és kész- ruha rak- tára.	Van szerencsém m. l. vevő közönség szíves tudomására hozni, hogy magyar gyártmányu gyerekjátékok és diszmnűernk szép és nagy vá- lasztékban érkeztek, melyeket a hazai ipar fej- lesztése céljából, leszállított áron árusítok el. Teljes tisztelettel Pototzky Pál.	Legjobb minőségű Singer varró-gé- pek, utazó táskák és temetkező si cikkek raktára.
Pártolják a hazai ipart !!		

Legnagyobb divatos ruhakelme raktár!

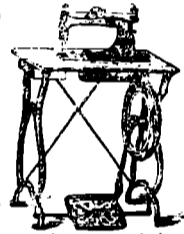
JAKAB JÓZSEF

POLGÁRI ÉS EGYENRUHA KÉSZÍTŐ, CSIKSZEREDA (Fötér).

Van szerencsém tisztelettel tudomására hozni a nagyérdemü közönségnek, hogy
FÉRFISZABÓ ÜZLETEMBEN

A LEGJOBB DIVATOS HAZAI GYÁRTMÁNYU gypju és kamgarn SZÖVETEKBŐL NAGY RAKTÁRT TARTOK
 melyekből a legcsinosabb kivitelben öltönyöket olcsó árak mellett készítek.
 Nemkülönbén nagy raktárt tartok még mindenféle egyenruházati szövetekből
 is; elvállalok katonai, vasuti s egyéb egyenruhák a legrovidebb idő alatti elkészítését

Ajánlom továbbá nálam
 raktáron levő és
nagy kelendőségnek
 örvendő karikahajós patent

SINGER-FÉLE
VARRÓGÉPEKET

gyári áron, három évi jótállás
 mellett, havi részletűre.

Ugyszintén nálam olcsón beszerezhetők a géphez szükséges mindenféle kellekek.
 u. m. szijjak, olajozók, csavarhuzók, hajók stb.
 Becses pártfogást kérve, vagyok

kiváló tisztelettel
Jakab József.

Legnagyobb divatos ruhakelme raktár!

FÉNYKÉPÉSZETI MÜTEREM!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a mai
 modern kornak megfelelő és kényelmesen berendezett teljesen új

Fényképészeti és Festészeti Mütermet

nyitottam Potoczky Pál kereskedő ur udvarán, (Nagy Gyula keres-
 kedő ur átellenében.) Mütermemben az itt eddig nem készített
 legművésziesebb kivitelű képek készülnek, ugymint: fényes,
 platinált többféle színes, továbbá selyem és bársonyra szintén
 többféle színben. Porcellánra stb. és a már meglevő legkisebb
 régi képekről életnagyságig bromézüst és olajban nagyítok.

Gyulai Ferenc fényképész Csikszereda.

Felvételek borult időben és ünnepnapokon is eszközöltetnek
 reggel 9 órától délután 6 óráig. — És mindezt oly művészi
 kivitelben, hogy a legmagasabb műtértő igényeknek is megfelel.
 — Kívánatra vidékre is kirándulok. — Kereskedők részére táj-
 képes levelezőlapokat szállítok és hozzá felvételeket is eszközölök.

Gurahonczy Portland Cement és földécserep, nyergesujfalusi Román Cement határtalan tar-
 tósságu, legol-
csőbb áron kapható nagy es kis mennyiségben az egyesült Cementgyárak bizományi
 raktárába, Csikszeredán
Wender Dávidnál.
Raktár és iroda: Rákóczi-utca, (a nagy dohánytőzsdével szembe.)

Nyomatott a Székelység könyvnyomdájában, Szvoboda Miklósnál. Csikszeredában 1908.

Szolid árak és pontos kiszolgálás!

Szabott árak, tartós élelégáns ruhák!

HÖLGYEK RÉSZÉRE NÉLKÜLÖZHETLEN Földes-féle
LEGJOBB SZÉPÍTŐSZER A

MARGIT Grême óvakodjunk az
 ntánzásoktól!

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőráktát,
 (Mitteser) és minden más bőrbaját. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává
 varázsolja, fűdt és fiatalít. Ára: kis tégel 1 korona, nagy 2 korona.

KIVÁLÓ TOILETT-CIKKEK: Margit-hölgypor (3 színben) 1.20 kor., Margit-
 szappan 70 fill., Margit-fogpép 1 kor., Margit-arcvíz 1 korona.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerkereskedésben. Postán
 utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett utánküldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.
 Raktár: Helyt Gözsy Árpádnál. Gy.-Sztmiklóson Vákár Firéreknel.

Könyvnyomdai

munkák, u. m.: kereske-
 delmi, ipari és társad-
 célokra szükséges nyoi-
 tatványok, nagyobbterje-
 delmü művek folyóiratok
 meghívók, gyászjelenté-
 sek, névjegyek csakis leg
 izlésesebb, legolcsóbb,
 szakszerűség tekintet-
 ben kifogástalanul
Szvoboda Miklós-nál
 (Csikszereda) készülnek
 ugyanott kapható min-
 den, — a könyvkeres-
 kedéshez tartozó cikkek.

**Levelező-
Lapok**

tájképek, fény-
 kép-lenyomatok,
 kézi festésük
 nagy és szép
 választékban
 kaphatók lapunk
 kiadójánál :
**Szvoboda
Miklósnál**
 Csikszeredában

FISCHER és TSA NAGYENYED
FA- és SZŐLŐISKOLÁK

150.000 Gyümölcsfa csemete,
 1.000.000 Gyümölcsfa-alany,
 1.000.000 Élő sövény csemete
 sőtányfák, díszcsorjék, tálevelöl-
 fák, rózsák stb.

1.000.000 szőlőoltvány, Euro-
 pai és amerikai sima és gyö-
 keres vessző.
**Különlegesség: Csomogeszőlő-
oltványok.**

123
kat. hold
mivelési
terület

30.000
Kiváló szép
besztercei és boszniai
szilvafa csemete.

Árjegyzék
ingyen.